

Основна доповідь Президента Європейської Народної Партії **д-ра Вільфреда Мартенса** під час [міжконфесійного Круглого столу, який відбувся у Києві 15 вересня 2011 року](#) та був присвячений подальшому розвитку діалогу ЄНП з Всеукраїнською Радою Церков і релігійних організацій.

Діалог європейських християнських демократів з Українськими Церквами

Шановний Ніко,

Ваше Святосте,

Ваші Високопреосвященства,

Для мене велика честь виступати з основною доповіддю в рамках сьогоденного діалогу Європейських Християнських Демократів з Українськими Церквами. І я глибоко вдячний за Ваше запрошення.

Даний діалог проходить в переломний момент та у важливому місці. І він торкається ключових тем для нашого спільного континенту – Європи.

Наша зустріч відбувається в переломний момент, так як я вважаю, що Україні, з нагоди її 20-ї річниці незалежності, необхідно скласти певну думку про своє подальше майбутнє. Це торкається не лише партій та уряду. Це справа всього народу на соціальних інститутів. І церкви та релігійні організації в Україні – не лише окремі з цих інститутів. Протягом останніх років вони, понад всіма іншими, очолюють список установ, що найбільше заслуговують на довіру. І я звертаюсь до Вас, як до вищих представників цих громад та гарантів багатоконфесійної України.

Наша зустріч проходить у важливому місці не лише з позицій розміру Вашої країни та її

величезного потенціалу для Європи. Україна також має важливе значення в силу своєї історії – стародавньої та сучасної. Ваша країна відіграла одну з основних ролей в краху радянського комунізму та у поширенні європейських свобод та прав людини у східному напрямку. Ці досягнення мають бути збережені, бо якщо вони втрачатимуться тут, то і в інших місцях також перебуватимуть під загрозою зникнення.

І, не в останню чергу, мова йтиме про одне з найважливіших питань, які варто розглянути: про цінності, що сформували наші держави, суспільний лад, та ті відносини, що між ними будуються.

Для політичної родини Європейської Народної Партії згадані цінності глибоко і нерозривно пов'язані з вірою. І що не менш важливо: дані цінності формувались протягом багатьох століть з єврейської традиції, грецької філософії та римського права. Але вони також походять і з християнського уявлення про людину. Центральним елементом цього уявлення є людська гідність від самого початку і на всіх етапах її існування. Людина є суб'єктом, а не об'єктом історії. Ми розглядаємо кожного чоловіка та жінку як унікальних людських створінь, які, як особистості, є незамінними, абсолютно не перетворюваними, вільними за своєю природою та відкритими до трансцендентності.

З даної відправної точки і походять наші основні цінності: свобода та відповідальність, гідність та обов'язкова рівність, справедливість, солідарність (у тому числі на міжнародному рівні), повага до Творіння (всього живого), субсидіарність (делегування ініціативи) та соціальна ринкова економіка як в економічному, так і в політичному відношеннях. Два останніх пункти можуть потребувати пояснення: ідея субсидіарності безпосередньо походить з католицького соціального вчення 19-го століття – рішення завжди повинні прийматися на якомога нижчому рівні управління; також держава не повинна займатись виконанням того, чого суспільство може досягти самостійно за допомогою власних структур. Таким чином, ідея субсидіарності є одним з найважливіших принципів у побудові Європи, близької до своїх громадян, на протиположності бюрократичній імперії. Соціальна ринкова економіка була розроблена в найтемніший для Європи час, як протиотрута від кризи, диктатури та війни. Це означає, перш за все, що економіка повинна слугувати народу, а не бути самоціллю. По-друге, однією з функцій держави є захист ринку від зацікавлених груп, що можуть йому загрожувати. І, по-третє, суспільство має допомагати тим, хто не може допомогти собі сам.

На всіх цих ідеях ми, в Європейській Народній Партії, ґрунтуємо нашу прихильність інтеграції в рамках Європейського Союзу. Від кінця Другої Світової Війни, християнські демократи були родоначальниками та поборниками сильної та згуртованої європейської інтеграції. Ця мета базувалась на християнському баченні, що державні кордони не можуть розділити людей зі спільними цінностями.

Ідея єдиної Європи була висунута відомими християнськими демократами, я зазначу їх – Прем'єр-міністр Франції Роберт Шуман, канцлер Німеччини Конрад Аденауер та Прем'єр-міністр Італії Алкід де Гаспер, які зараз вважаються отцями-засновниками Європейського Союзу. Їх монументальний проект був реалізований в 1957 році, після підписання Римського договору першими шістьма державами-членами. На сьогодні,

членами ЄС є 27 країн та ? мільярда (500 мільйонів) жителів.

З моменту заснування Європейської Народної Партії в 1976 році, ми працювали на залучення якомога ширшої аудиторії. У відповідності з духом отців-засновників, головною метою ЄНП завжди було досягнення Європейської Федерації. І для досягнення цієї мети, християнські демократи були готові співпрацювати з усіма політичними силами, що поділяли їх спільні мотиви. Таким чином, хоча спочатку ЄНП була сформована виключно з християнсько-демократичних партій, з 1989 року, вона відкрила свої двері і для консервативних, центристських і деяких ліберальних партій.

Результатом такого розширення стало виникнення релігійного плюралізму в ЄНП, і тепер в її склад входять католики, протестанти, англікани, православні християни, іудеї і мусульмани. Таке різноманіття релігійного підґрунтя в нашому середовищі не становить загрози фундаментальним цінностям християнської демократії. І, на даний час, всі партії-члени активно займаються розробкою нової платформи для ЄНП, побудованої на тих же християнських цінностях, разом з тим визнаючи, що справедливості та загального блага можна досягти базуючись і на інших першоджерелах.

Таке розширення ЄНП, дозволило нам зберегти свою провідну роль в Європі та більш ефективно домагатися більшості в Європейському парламенті. Два найбільш амбітних проекти після падіння Залізної Завіси, Економічний і валютний союз та Східне і Південно-Східне розширення, в основному були задумані християнськими демократичними лідерами 90-их років 20-го століття.

Минуле десятиліття було відзначене відродженням наших ідей в Європі, шляхом виборчих перемог на національному та європейському рівнях. Це було особливо виражено на останніх виборах до Європейського парламенту в 2009 році, та на багатьох національних виборах з того часу. Сьогодні в 17 з 27 державах-членах ЄС, глава уряду належить до нашої політичної родини. Те ж саме стосується президентів Європейської комісії, Європейської ради і, принаймні ще протягом кількох місяців, Європейського парламенту. Протягом цього часу економічної та державної боргової кризи, через яку ми безсумнівно зараз проходимо, все це є важливим критерієм довіри наших громадян до політиків з родини ЄНП – до їх здатності впоратися з кризою, скоротити державний борг, повернутися до стійкого зростання та уникнути таких криз у майбутньому.

Всі ці досягнення були б неможливими без твердої прихильності нашим основним цінностям, які, в свою чергу, мають християнські корені. Сказавши це, я б хотів наголосити ще на одному моменті: стосунки між вірою та політикою – одне не з легких питань. Євангеліє – це не політична платформа для побудови партії чи держави. Звичайно, церкви та релігійні громади мають і повинні виконувати суспільну роль. Але структурні зв'язки між державою та релігійними організаціями фактично будуть негативними для обох. Таким чином, я повторюю, що християнські цінності є відправною точкою для розвитку наших політичних ідей, а не політичною програмою.

На завершення, дозвольте зазначити, що я прийшов сюди не з метою Вас навчати чи провести лекцію. Я вказав на походження цінностей та ідей Європейської Народної Партії та на зв'язок між цими цінностями та нашими досягненнями. У цей вирішальний

для України момент, я вважаю, що Ви, Ваші Церкви та громади можуть відіграти надзвичайно важливу роль, допомагаючи визначити майбутнє для своєї країни, що ґрунтуватиметься на високих соціальних чеснотах, властивих вашим інститутам. І майбутнє України буде демократичним та заснованим на верховенстві закону, яким і має бути Європейське майбутнє.

Я з нетерпінням чекаю на обмін думками з усіма вами в рамках зазначеного діалогу тут і сьогодні.

Дякую за увагу!

*15 вересня 2011 року – Готель «ІнтерКонтиненталь», м. Київ □ Переклад з англійської □ –
Світлана Сидоренко*

,
спеціально для

[IPC](#)

□ Інститут релігійної свободи, м.Київ□

www.irs.in.ua